

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ความสัมพันธ์ทางการค้าไทยกับญี่ปุ่น : ศึกษากรณีสินค้าอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ปี 2534 - 2538

โดย : นายณรงค์ศักดิ์ ศรีงาม

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีที่เสนอ 2539

การค้าระหว่างประเทศของไทยในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา(2534-2538) มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 8.35 โดยมีการส่งออกของสินค้าอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นอันดับที่ 1 ของยอดสินค้าส่งออกทั้งหมด แต่ไทยกลับมีปัญหาคาดดุลการค้าและดุลชำระเงินแก่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อนำแนวคิดทฤษฎีการพึ่งพาวิเคราะห์ ทำให้ทราบถึงปัญหาเหล่านี้ว่ามาจากการพึ่งพา ด้านการผลิตและร่วมลงทุน,ด้านเทคโนโลยี,การนำเข้า-การส่งออกและด้านตลาดของสินค้าอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษา ในปี 2534-2538 พบว่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น มีลักษณะของการแลกเปลี่ยนที่ไม่เท่าเทียมกันในสินค้าอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. ไทยขาดดุลการค้าและดุลชำระเงินแก่ญี่ปุ่นทั้งหมดคิดเฉลี่ยเป็นเงิน 204,804 ล้านบาทต่อปี โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ คิดเฉลี่ยเป็นเงิน 71,914 ล้านบาทต่อปี
2. การพึ่งพาการผลิตและร่วมลงทุนไทยกับญี่ปุ่นที่อ่อนแอ ตั้งแต่ ปี 2534-2538 เป็นจำนวน 839 โครงการ คิดเป็น เงินลงทุน 21.17 พันล้านบาท และเป็น

โครงการอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นจำนวน 621 โครงการ คิดเป็นเงิน 13.20 พันล้านบาท

3. การนำเข้าทางด้านเทคโนโลยีจากญี่ปุ่น คิดเฉลี่ยเป็นเงิน 100,571.14 ล้านบาทต่อปี

4. การส่งออกในตลาดญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ในปี 2534 การส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นเงิน 10,453.30 ล้านบาท ในปี 2538 เป็นจำนวนเงิน 32,063 ล้านบาท และในปี 2534 การส่งออกอิเล็กทรอนิกส์เป็นเงิน 13,770.10 ล้านบาท ในปี 2538 31,507 ล้านบาท

สาเหตุของการขาดดุลเป็นเพราะ

1. การเสียเปรียบเรื่องการนำเข้าและส่งออกสินค้า เนื่องจากสินค้าส่งออกของไทยเป็นสินค้าการเกษตร ส่วนการนำเข้าเป็นสินค้าอุตสาหกรรม ทำให้มูลค่าแตกต่างกัน

2. นโยบายส่งเสริมการลงทุน เนื่องจากการนำเข้าวัตถุดิบมาผลิตเพื่อการส่งออก ได้รับการยกเว้นภาษี ทำให้ไม่มีการนำวัตถุดิบภายในประเทศมาใช้

3. เทคโนโลยีการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงมาตรวจสอบคุณภาพ ทำให้ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและไม่มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีเหล่านี้

จึงมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาว่า

1. การพัฒนาสินค้าอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ต้องมีนโยบายชัดเจน เพื่อให้การลงทุนประกอบธุรกิจมีความคล่องตัว และมีการนำทรัพยากรวัตถุดิบและแรงงานภายในประเทศ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. นโยบายทางการค้าและนโยบายการส่งเสริมการลงทุน ควรจะปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เพื่อให้มีความสมดุลทางการค้าระหว่าง ไทยกับญี่ปุ่น

3. มาตรฐานของภาษีอากรต่างๆ ที่ส่งผลให้การนำเข้าและส่งออกเกิดความล่าช้า ต้องมีการปรับปรุงทั้งระบบให้มีความคล่องตัว เช่นการคืนภาษี การนำระบบสากลมาใช้ให้มากและให้มีความยุติธรรม

4. ควรจะมีการศึกษาความสัมพันธ์ทางการค้าไทยกับญี่ปุ่น ในลักษณะการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของสินค้าอุตสาหกรรมเหล่านี้ เพื่อมองภาพทางการค้าระบบ เสรีอย่างกว้างขึ้น